

Cenu za nejlepší videofilm San Francisco 2003 mu odovzdal prof. Olson.

Pán profesor Izák neostal nič dlhý ani mestu Banská Bystrica a Slovensku. V roku 1998 bol ocenený cenou primátora mesta Banská Bystrica. Okrem ocenenia Osobnosť mesta Banská Bystrica v roku 2004, v tom istom roku dostal od prezidenta SR Rudolfa Schustra štátne vyznamenanie Kríž prezidenta SR II. stupňa za prínos v oblasti medicíny v odbore oftalmológia.

Vážený pán profesor, prajeme Ti veľa pevného zdravia do ďalších rokov života a veľa tvorivých síl.

Za Tvojich žiakov

Mária Molnárová

RECENZE

Prof. MUDr. Anton Gerinec, CSc.: História oftalmológie

Vydavateľstvá KAPOS, s. r. o. v Bratislave, 2009. Obsah: 267 stránok, 195 čiernobílých grafických listů a 400 farebných obrázků, ktoré spoločne znázorňujú obličeje historických významných osobností medicíny, predovšetkým oftalmológů. Súčasťou obrazovej dokumentácie jsou dále schémata očí či jejích chorôb určené dobou vzniku či historické lekárske prístroje a mapy významných očných center v jednotlivých historických epochách.

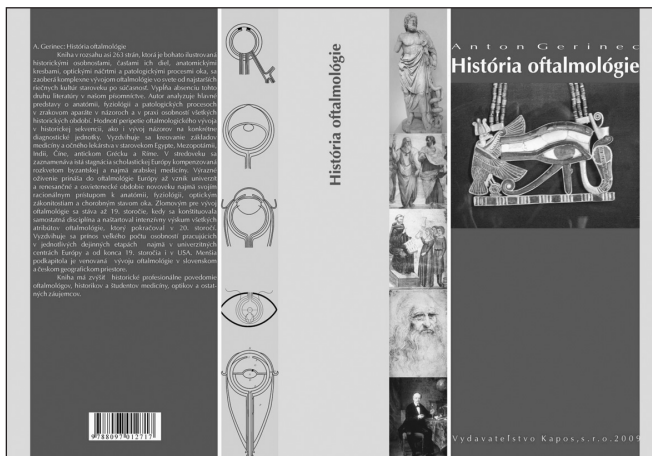
Dostáva sa nám do rúk populárne vedecká publikácia na téma historického vývoje očného lekárstva. Kniha je rozdelená do dvoch zásadných kapitol, ktoré jsou řazené chronologicky a prehľadne v jednotlivých subkapitolách.

Prvá kapitola se zabývá pohľadom na očné choroby a oftalmológiu od doby dávno minulé až po súčasnosť. V období staroveku hovorí o babylonské, egyptské, židovské, indické a čínske kultúre a medicíne. Horovo oko (Egypt) se stalo nositeľom liečivej sily a symbolom lekárskeho stavu. Rozbor antické epochy zahrnuje obdobie viac ako 1000 let, prakticky rozdelené narodením Krista a autor poukazuje na význam antiky i pro súčasné lekárstvo, nebot je spojená s myšlienkami a poznatkami napr. Hippokrata, Celsa a Galena. Obdobie stredoveku rozdeľovalo medicínu na západnú pod vlivom kresťanstva, ktoré ji ochuzovalo a východnú, ktoré ji rozvíjelo, a to včetně oftalmológie. V knize jsou uvedeny napr. osobnosti jako byl Abu Ruh či Avicenna. Ucelený přehled období renesance, reformace a osvícení uvádí desítky vědců své doby, kteří se významně přičinili o rozkvet a začátek moderního chápání problematiky očníholékařství i dalších sdružených oborů medicíny. V romantické a pozitivistické době 19. století kniha přináší poznatky o rozvoji styčných oborů nutných k vědeckému chápání problematiky vidění a očních chorôb, možnosti konzervatívniho i chirurgického léčení spojených s vývojem řady přístrojů. Není opomenut význam Jana Evangelisty Purkyně v problematice fyziologie zraku. V rozboru rozvoje oftalmológie v 20. století je poukázáno na význam vedeckého výzkumu na oftalmologii, který byl oceněn i řadou Nobelových cen. V závěru této kapitoly je uveden rozvoj oftalmológie a významné lekárske osobnosti v rakousko-uherském a československém prostoru.

Druhá kapitola se zabývá vývojem poznatků o základních očních diagnostických jednotkách. Ve struktuře jednotlivých kapitol je použito chronologické řazení po jednotlivých časových obdobích obdobně jako v první části. Přehled očních onemocnění začíná chorobami víček a slzných cest. Kapitola pokračuje zánětlivými onemocněními předního segmentu oka, strabismem a chorobami očnice. Významnou část tvoří rozbor názorů na poruchy refrakce oka a vývojem jejich korekce, je zde připomenuta významná práce akademika Wichterleho ve

vývoji měkké kontaktní čočky. V subkapitolách o chorobách rohovky, glaukomu, kataraktě a onemocnění sítnice je především zdůrazněn technický a vědecký rozvoj ovlivňující možnosti operativy od 19. století až po současnost.

Důležitou součástí knihy jsou přílohy. Slovník medicínských pojmů umožňuje čtenáři bez lekárske erudice se orientovat v odborných výrazech. Uveden je také seznam osobností světové medicíny a oftalmológie, včetně hlavních objevitelů nových poznatků a vynálezců očních přístrojů, ale i seznam dů-

ležitých medicínských publikací od staroveku po súčasnosť a chronologický přehled o jednotlivých lekárskeých centrech.

Záverem se musím poklonit před pracovitostí pana profesora Gerince, který po dvou odborných monografiích: Glaukómy u dětí (2002) a Detská oftalmológia (2005), později nejprve zpracoval problematiku vývoje zrakového orgánu: Fylogeneze oka a zraku (2007). Nyní překládá ucelený dokument o historii oboru, kterému se věnujeme. Odborná i neobdobná veřejnost získává všeobecný přehled a zájemci v něm najdou hlubší znalosti dějin medicíny. Přečtení této knihy získáme pohled na nasazení, nadšení, překonávání překážek až sebeobětování našich předchůdců při rozvíjení oftalmológie ve prospěch nemocných pacientů. Mohlo by to přimět k zamýšlení a lepšímu pochopení problémů pacientů a k větší skromnosti v přístupu ke své odborné práci očního lékaře, a to v době, kdy začíná obor oftalmológie ovlivňovat její komercializace.

MUDr. Jan Krásný